

Landskap: *Skåne* Upptecknare: Curt Wallin, Gladsax
 Härad: *Albo* Berättare: Anders Nilsson
 Socken: Fågeltofta Berättarens yrke: Hemmansägare
 Uppteckningsår: 1952. Född år 1903 i Fågeltofta.

W 1.

Sätten Finn och Lunds domkyrka. 1 - 3.

Fågeltofta kyrkklocka påstås vara helgad till Jungfru Maria. 4.

" " kom från S:t Olof ,och munkarna ringde
avsked. 5.

Ormstenen och skattsågnen rörande denna. Nedmaning. 6- 7.

Offer på Bruabål. 8.

Offerkast i Bondrums skog. 9.

Begravning i markaskäl av missdådare. 10.

Myringen. 11.

Snapphanegraven på Fågeltofta kyrkogård. Hängning i sockengränsen.

Begravning norr om kyrkan. 12.

Självspillingagraven på Fågeltofta norra kyrkogård. 13.

Begravning av självspillingar i Fågeltofta. 14.

Vänd !

Skriv endast på denna sida

I Eljaröd lyftes självspillingar över kyrkogårdsmuren. 15.

Vandalisering av gamla gravstenar. 16.

Svinhuset i Bondrumsgården byggt av gamla gravstenar. 17.

Släktgravsten som kloaklock. 18.

saknas vid
nyttis inlämn.

~~Ringaretorpet Jungfruhuset i Bondrum ett forntida nunnekloster. 19.~~

M. 13079:1

Landskap: Skåne Upptecknat av: Evert Vallin Gladsaxe
Härad: Flbr Adress: _____
Socken: Fågeltorpa Berättat av: Anders Nilsson, Flernag
Uppteckningsår: 1952 Född år 1903 i Fågeltorpa

Jätten Finn och Lunds domkyrka

På den tiden, då Lunds domkyrka byggdes, bodde i Romeleklint en jätte, vilken var i mycket spant förhållande till kyrkans byggande. Men han gick dock stundom dit och kivades då med byggmännen och prästerna där. En gång kom han i dispyt med en präst, som hade tjänst vid kyrkan, och jätten sade till slut (att) om prästen kunde säga jättens namn, så skulle han bygga upp Lunds domkyrka. Men om prästen inte kunde detta, så skulle denne skaffa honom sol och måne, så att jätten kunde trilla med dem. Prästen, som var vanvettig nog att ingå vad med jätten, fick snart huvudbry, ty han kunde ju omöjligt taga reda på jättens namn, ty jätten bodde i Romeleklint i sin underjordiska boning där. Tiden gick, och prästen kunde ej få vetenskap om jättens namn, och därför grubblade han sig rent ner i

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 13079:2. Ernst Wallin Gertsa
Landskap: Skåne Upptecknat av:
Härad: Bbr Adress:
Socken: Fågelstift Berättat av: Fleming Anders Nilsson
Uppteckningsår: 1952 Född år 1903 i Fågelstift

jorden ,ty han kunde ju omöjligt skaffa jätten sol och måne. Därför gick han en kväll till berget för att försöka lyssna till sig till jättens förborgade namn. När prästen gått enstund omkring berget, fick han höra ett barn gråta, och därpå en kvinna, som han antog för att vara jättekvinnan, sjunga:

Gråt ej, gråt ej, mitt lilla barn,
i morgon kommer Tjär- Finn,
din far din,
hem och ser om oss.

När prästen hörde dessa ord, blev han hjärtligt glad och skyndade till Lund. Och söndagen därpå, när han höll mässa i kyrkan, kom jätten ingående rakt mot prästen. Denne hade fått syn på honom en sten i väggen nere vid grunden, som låg litet utskjutande. Och när jätten nu kom honom närmare, sade han barskt till honom:

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 13079:3.

Landskap:

Skåne

Upptecknat av:

Evert Wallin Gudsax

Härad:

Flbr

Adress:

Socken:

Fågelsjöfå

Berättat av:

Hemväg Anders Nilsson

Uppteckningsår:

1952

Född år

1983

i

Fågelsjöfå

3

Lägg den stenen bättre in, Tjär-Finn - Din !

När jätten hörde sitt namn, blev han både förvånad och förargad över att han förlorat vadet. Han ryckte i vredesmod ut stenen men lade den ej dit igen. Och så försvann han.

Men det hålet, som stenen fyllt, kan aldrig tättas.

Berättaren meddelar:

Jag har upptecknat sägnen efter muntlig berättelse av min mors morbror, arrendatorn Nils Jönsson, Bondrum (Fågelsjöfå), född d. 12/2 1850., död d. 15/11 1917. Jag kan absolut garantera, att han inte läst sägnen. --- Jag tycker mig minnas, att han sade, att hans far, skattehemmansåboen Jöns Thuresson, född 23/12 1810, död i Bondrum 27/11 1887, berättat sägnen och att Jöns Thuresson i sin tidigaste ungdom ofta varit i Lund på handelsfärd och då ofta varit inne i Lunds domkyrka. Jöns Thuresson var född i Bröd i Träne sn och körde äcker till Lund.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 13079: 4.

Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *Eurt Wallin*
Härad: *Albo* Adress: *Gudsax*
Socken: *Fågeltofta* Berättat av: *Hemäg. Anders Nilsson*
Uppteckningsår: *1952* Född år *1903* i *Fågeltofta*

Fågeltofta ~~kyrk~~ kyrkklocka påstås vara helgad
till jungfru Maria.

De gamla i bygden ha alltid sagt, att Fågeltofta kyrk-
klocka var helgad till Jungfru Marias ära.

Jag har alltid tvivlat därpå, eftersom en biskopsbild
finns på klockan.

(Uppteckn.: Helgad till S:t Nicolaus).

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 13079:5.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Gust Wallin
Härad: Albo Adress: Gladsax
Socken: Fågeltofta Berättat av: Ämög. Anders Nilsson
Uppteckningsår: 1952 Född år 1903 i Fågeltofta

5.

Fågeltofta kyrkklocka kom från S:t Olof, och munkarna ringde avsked.

Det är en gammal sägen här, att Fågeltofta kyrkklocka kom från S:t Olof. Den lades på ett lass tillsammans med den klocka, som skulle till Lövestad. Munkarna ringde avsked med S:t Olofs klocka till dessa kyrkklockor, som skulle föras bort.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 13079:6.

Landskap:

Skåne

Upptecknat av:

Evert Wallin

Härad:

Albo

Adress:

Skadrax

Socken:

Fågeltöfta

Berättat av:

Hemväg. Anders Nilsson

Uppteckningsår:

1952

Född år

1903

i Fågeltöfta

Ormstenen och skattsägnen rörande denna. Nedmaning.

Jag har hört om Ormstenen en sägen, som förtäljer, att en präst kom genom skogen och såg en orm och en drake slåss över en skatt. Prästen manade då ormen och draken ner i stenen, tog skatten och gick till Fågeltöfta kyrka.

Jag nedskrev denna sägen, då jag var 15 år. Jag härde den berättas av mycket gamla kvinnor från Mölle-Tjörneröd, som i sin ungdom sett stenen i bokskogen, som då växte i Hönsahultet, Eljaröds sn. De gamla kunde dock inte utpeka stenen. De visste inte heller, var den fanns.

Men år 1927 biträdde jag med skogstaxeringen av Kronovalls skogar. Jag gick med kompass. Det var en regndisig men härlig majdag. Jag gick med kompassen och visade vägen för taxeringslaget

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

Landskap: Skåne M. 13079:7. Upptecknat av: Ewert Vallin
Härad: Albo Adress: Skadbar
Socken: Fågelkälla Berättat av: Hemväg. Anders Nilsson
Uppteckningsår: 1952 Född år 1903 i Fågelkälla

just genom Hönsahultet, som då var en risig granskog. För att komma fram den rätta stråten måste jag krypa under ett bestånd risiga granar i en utkant, och då bär det sig, att jag kröp över en flat sten, och där i mossan observerade jag något, som liknade ett ormhuvud. När vi en stund därefter höll middagsrast, offrade jag denna och sprang tillbaka till stenen, tog bort mossan, och ~~fixk~~ jag hade funnit ormstenen.

Men det blev en besvikelse. Jag hade trott denna mystiska sten vara en bautasten, huggen av människohand. Så var inte fallet. Ormbilderna på stenen är av naturen upphöjda bilder.

Stenen är nu flyttad något från platsen, där jag fann den.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 13079:8. *Curt Wallin*
Landskap: *Skåne* Upptecknat av:
Härad: *Albo* Adress: *Ladsax*
Socken: *Fågelfåla* Berättat av: *Hemäg. Anders Nilsson*
Uppteckningsår: *1952* Född år *1903* i *Fågelfåla*

Offer på Bruabål.

På Bruabål har jag en gång i min barndom i sällskap med min farmor, Elna Olsdotter, född 1848, offrat en liten murken gren.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 13079:9.

Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *Evert Wallin*
Härad: *Albo* Adress: *Gladsax*
Socken: *Fågeltöfta* Berättat av: *Hemög Anders Nilsson*
Uppteckningsår: *1952* Född år *1903* i *Fågeltöfta*

Offerkast i Bondrums skog. 9

På Bondrums skog har förr varit ett ställe, där man kastade grenar. Där liksom i Fågeltöfta skog finnas många sammanplockade stenrösen. Det är odlingsrösen, men kanske också en och annan grav.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 13079:10.

Landskap: Skåne Upptecknat av: burk Wallin
Härad: Albo Adress: Gladsax
Socken: Fågeltofta Berättat av: Hemäg. Anders Nilsson
Uppteckningsår: 1952 Född år 1903 i Fågeltofta

Begravning i markaskäl av missdådare.

Omkring 1888 dikades från Nyttäppsmossen i Kronovalls skog mellan Stamphult och Kronovall. Då fördjupades en bäck, och i sockengränsen mellan Fågeltofta och Onslunda, som ju även är häradsgräns, påträffades i bäckens kant en kista, till formen som en låda. Kistan var väl bevarad, och på botten, i sand, låg skelettet av en kraftig människa.

Min far, Niels Persson, som såg den döde, har omtalat, att de gamle trodde det var Tunby höre (= byhören i Tunby by), som varit en missdådare och begravts i häradsgränsen.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 13079: 11.

Landskap:

Skåne

Upptecknat av:

Sven Wallin

Härad:

Albo

Adress:

Gladsex

Socken:

Tågelloffa

Berättat av:

Hemäg. Anders Nilsson

Uppteckningsår:

1952

Född år

1903

i Tågelloffa

Myringen.

Detta ord har jag ofta hört av de gamle. Men jag har aldrig fått någon riktig förklaring på det .

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 13079 : 12.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Evert Vallin
Härad: Albo Adress: Gladsax
Socken: Fågeltofta Berättat av: Hemäg. Anders Nilsson
Uppteckningsår: 1952 Född år 1903 i Fågeltofta

12

Snapphanegraven på Fågeltofta kyrkogård. Hängning i sockengränsen.
Begravning norr om kyrkan.

När snapphanarna av svenskarna blevo omringade i Bondrums och De Dödas Lotts skogar, dränkte sig 11 snapphanar i mossen, men de andra vågade inte hoppa ut i mossen utan läto sig tillfångatagas av svenskarna, som hängde dem i Hängemannabacken, en kulle mitt i de då bottenlösa morasen. Sockengränsen mellan Fågeltofta och S:t Olof går över backen.

Efter en tid togs snapphanarna till Fågeltofta och begrovos där i kyrkogårdens nordöstra hörn. Jag har aldrig hört något skäl, varför snapphanarna begrovos i Fågeltofta.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 13079:13.

Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *Evert Wallin*
Härad: *Albo* Adress: *Gladsax*
Socken: *Fågeltöfta* Berättat av: *Hemag. Anders Nilsson*
Uppteckningsår: *1952* Född år *1903* i *Fågeltöfta*

Självspillingagraven på Fågeltöfta norra kyrkogård.

Det nordöstra hörnet i Fågeltöfta kyrkogård, där snapphanarna, som hängts i Hängemannabacken, begravdes, blev platsen, där sedan självspillingarna begrovos. Och alla de fattigaste i socknen begravdes intill snapphanegraven.

Och de sockenbor, som äro av de gamla släkterna, vilja än i dag inte på villkor få sin grav i detta kyrkogårdsområde, som nu är mitt på nuvarande kyrkogårdens norra långsida.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 13079:14.

Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *Evert Wallin*
Härad: *Albo* Adress: *Gladsax*
Socken: *Fågeltöfta* Berättat av: *Hemäg. Anders Nilsson*
Uppteckningsår: *1952* Född år *1903* i *Fågeltöfta*

Begravning av självspillingar i Fågeltöfta.

Begravning av självspillingar i Fågeltöfta skedde från kyrkogården. Det fanns bebyggelse runt kyrkogården. Det är inte känt från Fågeltöfta, att självspillingar lyftes över kyrkogårdsmuren.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 13079 : 15.

Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *burd Wallin*
Härad: *Albo* Adress: *Gadsax*
Socken: *Fågellöfska* Berättat av: *Helmög. Anders Nilsson*
Uppteckningsår: *1952* Född år *1903* i *Fågellöfska*

15

I Eljaröd lyftes självspillingar över kyrkogårdsmuren.

Från Eljaröd har jag hört, att självspillingar lyftes över kyrkogårdsmurens nordöstra hörn, när de skulle begravas. Detta har skett så sent som omkring 1910.

Självspillingar fingo där alltså inte föras in genom kyrkogårdsgrinden, när de skulle begravas.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 13079:16.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Evert Wallin
Härad: Albo Adress: Skadsax
Socken: ~~Skadsax~~ Fågeltöfta Berättat av: Hemväg. Anders Nilsson
Uppteckningsår: 1952 Född år 1903 i Fågeltöfta

Vandalisering av gamla gravstenar.

Angående gravstenarna i Fågeltöfta, så är det ett sorgligt kapitel. Lite varstans i gårdarna tog man hem sina gravstenar, och många vackra gravstenar slogs sönder. Särskilt vandaliskt gick man till väga vid anläggningen av ny kyrkogård år 1907.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 13079:17.

Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *Lurd Wallin*
Härad: *Albo* Adress: *Gladöx*
Socken: *Fågelboffa* Berättat av: *Hemäg. Anders Nilsson*
Uppteckningsår: *1952* Född år *1903* i *Fågelboffa*

Svinhuset i Bondrumsgården byggt av gamla gravstenar.

I vår hembygdsgård, Bondrumsgården, finnas flera gravstenar. De finnas i svinhuset. Gårdens brukare tog hem förfädernas gravstenar av Komstadsflis och gjorde svinhuset "ansenligare".

Det var billigare än tegel och murbruk. Så resonerade han, har man sagt mig.

Men nu ligga stenarna där som ett kulturminne !

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

17

M. 13079: 18.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Eurid Wallin
 Härad: Albo Adress: Hudsax
 Socken: Fågelkloffa Berättat av: Hemäg. Anders Nilsson
 Uppteckningsår: 1952 Född år 1903 i Fågelkloffa

18

Släktgravsten som kloaklock.

Vår nuvarande kyrkovård, Nils Andersson, byggde för några år sedan ett boningshus i Bondrum. Då gjordes där en kloakslambrunn av gråsten, och som lock på brunnen lades en vacker och hel gravsten, som stått som vård över kyrkovårdens morfar. Pietet !

Ifyll endast ovanstående uppgifter!